

Verslag inspiratiesessie ‘Verrijkte Schooldag’ Drenthe

19 maart 2025

In cultuurhuis Odeon in 2° Exloërmond kwamen afgevaardigden van cultuuraanbieders, sport, onderwijs en gemeentes op woensdag 19 maart samen voor de inspiratiesessie met als thema de verrijkte schooldag in Drenthe. Evert Bisschop Boele, lector kunsteducatie en leading lector van het Kenniscentrum Kunst & Samenleving bij de Hanzehogeschool Groningen, verzorgde de keynote. Veranderdeskundige Joyce van der Niet was dagvoorzitter en begeleider van de PITSTOP werksessie.

De belangrijkste punten uit deze sessie zijn:

- **Bewegen en cultuur is heel belangrijk in Borger-Odoorn en omstreken. Als het gaat om je ontwikkeling dan heb je alles nodig als kind.**
- **Scholen zijn in de basis zijn bedoeld als gelijke kansen machines door ontwikkelkansen te bieden die niet vanzelfsprekend waren. “Maar hoe kan het dan dat het culturele domein zo achtergesteld is op school?”**
- **Het is belangrijk dat het buitenschoolse programma vanuit een binnenschools perspectief wordt gezien. En dat het niet als iets los wordt gezien.**
- **Een belangrijke taak van de school is om het Backpack-programma inclusief uit te dragen. Voor alle kinderen en niet enkel voor de arme kinderen die het niet breed hebben. Een Rijke schooldag voor iedereen**
- **Toegankelijkheid voor alle scholen is het doel. Dat kan door scholen meer samen te laten werken. Bv. wanneer de ene school wel subsidie krijgt en de andere niet.**
- **Je hebt eigenaarschap van de school nodig. Activiteiten moeten bij voorkeur binnen school plaatsnemen. Kijk naar een coördinerende rol binnen de school.**
- **Kansen zien we in relaties, samenwerken, clusteren.**
- **Een coördinator op school is echt een voordeel, iemand die er uren voor heeft. Je moet er als school een plan voor maken en het hele team moet je erbij betrekken.**
- **We moeten de kinderen centraal stellen en de vraag bij hen leggen. Het gaat niet om de kunstenaars, om de fanfare, maar om hen.**

Inleiding

De middag werd geopend door Wethouder Ankie van Tongeren (wethouder cultuur van Borger-Odoorn). Ze is blij aanwezig te zijn en benadrukte de kleinschaligheid in de regio. “Hier kan iedereen elkaar helpen en weten we elkaar te vinden. Bewegen en cultuur is heel belangrijk in Borger-Odoorn en omstreken. Als het gaat om je ontwikkeling dan heb je alles nodig als kind. Het vertelt je wie jij bent en wat je kunt bereiken in je leven.”

Ze blikte daarnaast terug op het bezoek van Koningin Máxima op 13 februari aan twee scholen in Emmen die hard op weg zijn om samen een rijke schooldag op te zetten voor hun leerlingen. “Daar lag de start van deze sessie. De verrassing van haar komst krijgen we vandaag niet. Maar vandaag gaan we praktisch verder”. Kijk verder naar dit bezoek [op de website](#).

Keynote cultuureducatie in het onderwijs

Lector kunsteducatie Evert Bisschop Boele sprak daarna over de betekenis van cultuureducatie in het onderwijs. Hij vertelde dat scholen in de basis zijn bedoeld als gelijke kansen machines door ontwikkelkansen te bieden die niet vanzelfsprekend waren. “Maar hoe kan het dan dat het culturele domein zo achtergesteld is op school, terwijl dat zo’n belangrijk deel van het menszijn is? En dat we voor gelijke kansen een programma als School & Omgeving nodig hebben?”

“Als het kind de drempel van de school overstapt wordt het een leerling – maar die leerling blijft ook altijd een kind, een mens. Een kunstzinnig mens, een muzikaal mens, een beeldend mens, en ga zo maar door.

Vervolgens zeg je in school: jullie zijn er allemaal al, maar allemaal op een andere manier. Ik noem dat ‘idiocultuur’. Jullie zijn allemaal op verschillende manieren een kunstzinnig mens. En dat mag. Want wie je kunstzinnig wilt zijn in deze wereld is aan jou, en alleen aan jou. Maar je kunt vanuit wie je bent wel anderen ontmoeten die echt anders zijn. En daar kun je iets van opsteken.” >> **Lees het hele verhaal van Evert Bisschop Boelens**

Panelgesprek voorbeelden regio

Joyce van der Niet vervolgde de sessie met een gesprek over een aantal voorbeelden uit de regio.

Zo sprak ze met **Yvonne Beijering**. Yvonne is bovenschools cultuurcoördinator en aanspreekpunt van de Intern Cultuur Coördinatoren van scholenkoepel Stichting Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn (OPO). Onder deze koepel vallen 11 po-scholen in Borger-Odoorn. Samen met haar collega’s maakt zij zich hard voor de borging van kwalitatief kunst en cultuuronderwijs in de scholen. Yvonne beziet het buitenschoolse programma vanuit een binnenschools perspectief. Ze zijn continue in ontwikkeling met het programma. Ze proberen aan te sluiten bij de thema’s binnen school. Daarnaast willen ze een pilot starten om uit te breiden naar een programma voor groep 1 t/m 4.

“Onze grootste uitdaging is de onbekendheid van activiteiten. Veel activiteiten vinden buiten school plaats. De verbinding is dan minder dan wanneer je op school blijft. En het enthousiasme is op een schoollocatie groter dan op een andere locatie.”

“Op onze school hebben we ook een Backpack-prikbord hangen. Hierop kunnen kinderen laten zien wat ze zelf leuk vinden. En met de ideeën box kunnen kinderen hun stem laten horen.”

Jacobine Wesseling, coördinator van het Backpack Programma Borger Odoorn, vertelde over het naschoolse programma dat ze scholen bieden. Via hun programma kunnen alle groepen 5 t/m 8 kennismaken met sport, cultuur en beroepen. Iedere maand worden er weer andere activiteiten in een dorp aangeboden. Daarnaast willen ze nog beter met de scholen samenwerken. Uitbreiding is belangrijk. Nieuw programma met vaste dingen.

“De kracht van programma is dat we steeds twee van drie thema’s tegelijk aanbieden. Zo komen de kinderen automatisch ook met activiteiten in aanraking die ze niet kennen of waarvan ze niet wisten ze dat ze het leuk zouden vinden.”

Kanttekening bij dit initiatief is een reactie die cultuurcoach Manon in Borger-Odoorn ooit van een schoolleider kreeg. “Hij reageerde verbaasd op het feit dat ik noemde dat Backpack (ons naschoolse initiatief voor de Rijke Schooldag) voor iedereen toegankelijk was.” Hij: “Maar Backpack is toch juist voor de kinderen die uit een kansarme situatie komen. Die niet die vereniging, paardrijles of muziekles kunnen betalen?”

Manon: “Een belangrijke taak van de school is om dit programma inclusief uit te dragen. Voor alle kinderen en niet enkel voor de arme kinderen die het niet breed hebben. Zo krijgt een programma als Backpack een negatief stempel. Kinderen die hier aan meedoen zijn automatisch de ‘kansarme’. Dit brengt een enorme drempel met zich mee. Net als een initiatief als de Voedselbank.

Juist het feit dat kansarme kinderen mengen met de kansrijke kids, zorgt voor kansengelijkheid. Liever geen uitzonderingspositie die bevestigd wordt dus! Maar een Rijke schooldag voor iedereen!”

Oud-deelnemer van het programma Backpack **Dewy Doedens** vertelde dat hij door dit programma de kans heeft gekregen om aan veel verschillende activiteiten mee te doen. Activiteiten waar hij anders nooit mee in aanraking kwam. Van theater tot kickboksen. Tegenwoordig is hij zelf heel actief met zijn theatergroep.

Dewy: “Het is fijn dat het voor iedereen mogelijk is. De combinatie van verschillende activiteiten. Als je het nog nooit hebt gedaan dan weet je ook niet of het wat voor je is.”

Jacolien Quarré is adviseur Kunst & Cultuur in verschillende regio's in Groningen en Drenthe. En namens K&C kartrekker van het Muziekakkoord Drenthe. Zij lichtte toe hoe zij als cultuurpartij veel vragen krijgen over hoe scholen moeten beginnen met de rijke schooldag. Vragen als: ‘We kunnen wel geld aanvragen maar hoe kom je tot een goed plan?’. Maar ook vragen over visievorming en verduurzaming van aanbod.

“Wanneer de scholen een plan willen maken dan denken we graag mee. Het liefste vanuit sterke netwerken om de scholen heen. Dat het echt op elkaar aansluit. Want de verbinding tussen de binnen- en buitenschoolse activiteiten en samenwerken is echt heel belangrijk.”

“Ik hoop dat deze middag oplevert dat je hierna een vervolgstap kan zetten. ICO en Facet zijn aanwezig. Allemaal willen we van scholen weten wat voor hun hierbij belangrijk is. Hoe puzzel je verder?”

Vanuit de zaal wordt de vraag gesteld of de buitenschoolse opvang ook is betrokken? Jacobine van Backpack lichtte toe dat er flyers met ze worden gedeeld. Maar dat sommige BSO's ook niet mee willen doen. Ze voelen zich niet altijd betrokken omdat ze een andere locatie hebben. De logistiek is een uitdaging en daar zit vaak het probleem.

PITSTOP-werksessie

Joyce lichtte vervolgens de PITSTOP-werksessie toe. Het doel van deze werksessie is om tot waardevolle interacties en concrete opbrengsten te komen. Door middel van oefeningen en ervaringen leren de deelnemers elkaar kennen, krijgen ze inzicht in waar ze staan en wat of wie ze nodig hebben om een volgende stap te zetten.

De uitkomsten van de 5 verschillende werksessie tafels:

Tafel 1

- Marielle Bouwman: We gaan helpen bij subsidieaanvraag. Want goed nadenken over je programma is nodig. Dat moet je meer stroomlijnen. Er moeten meer verenigingen worden betrokken, vooral als afstand een probleem is. En meer betrokkenheid creëren vanuit ouders en kinderen. Ze gaat afspreken met Backpack.
- Ouders zeggen vaak dat ze kinderen opgeven. Maar dat doen ze uiteindelijk niet terwijl juist die kinderen het nodig hebben.
- Jochem: Bij de AZC in Emmen is er een taalbarrière en daardoor is het moeilijk om ouders te bereiken. Maar hun aanbod is op school. School is veilige haven. Dus dat is daar een voordeel

Tafel 2

- Toegankelijkheid voor alle scholen is het doel. Dat kan door het rijk maar misschien ook door als scholen meer samen te werken. Bv. wanneer de ene school wel subsidie krijgt en de andere niet.
- In Emmen worden de activiteiten direct na school gegeven. Hier in Borger-Odoorn is dat anders en gaan kinderen vaak eerst naar huis. Misschien moeten we dat veranderen. Maar toezicht houden is wel een ding. Misschien is een overblijfmoeder of workshopleiders die eerder op locatie zijn een optie.
- Promotie van aanbod binnen school is waardevol. Bijvoorbeeld een promotievideo die binnen de klas getoond wordt.
- Je hebt eigenaarschap van de school nodig, binnen school activiteiten laten plaatsnemen. Kijk naar een coördinerende rol binnen de school.
- Stroomlijnen via gemeenten en schoolbesturen is nodig voor draagvlak. En niet alleen vanuit de subsidie gedacht maar dat het ook blijft gewaarborgd vanuit gemeente.

Tafel 3:

- Binnenschools activiteiten promoten en aanbieden is belangrijk. Bijvoorbeeld workshopleiders die al tijdens de gymles iets laat zien. Vertrouwde omgeving is belangrijk om mee te doen. Schoollocatie is dan ideaal.
- Je moet rekening houden met juist de leerlingen voor wie regeling bedoeld is. Dan moet je niet hap snap werken maar structureel aanbieden. Bereiken van juist die kinderen is lastig. Idee is een ouderinfo avond. Je kan dan ook organisaties zich laten promoten.
- Droom van Jelmer: Idealistisch hoop ik dat er in Coevorden een plek komt waar je als kind terecht kan na school. Domein overstijgend. Dat je er iets kan eten, dat je sport kan doen, dans. Kind kan zijn. Dat iedereen daar gelijk is. We moeten echt kijken vanuit de kinderen.
- Afwisseling programma is belangrijk. Bv. een half jaar theater, een half jaar fotografie en dat je er dan ook mee door kan. Projectmatig dingen doen met de verenigingen die er zijn.

Tafel 4

- Het woord 'cultuur' kan iets oproepen. Daar hebben mensen ideeën bij. Maar cultuur zit overal. In de liedjes, in de taal. We moeten zoeken naar andere termen om mensen niet af te schrikken.
- Veel mensen zijn er al mee bezig. Maar het is lastig om echt de samenwerking te vinden. Wanneer vind je elkaar? Een coördinator op een school is dan een idee.
- Het buitenschoolse programma wordt vaak als iets los gezien. Waar zit de verbinding? Dat zou mooi zijn wanneer je dat kan samenbrengen.

Tafel 5

- Een sport buurt coach is een vast gezicht voor de kinderen. Dat werkt. Zo iemand voor de andere activiteiten zou ook kunnen werken.
- Er is meer verbinding nodig tussen binnen en buitenschools. Een muzikeraanbieder zegt dat hij erg aan de zijlijn staat. Hij wil graag gastlessen aanbieden en zoekt een manier om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Het cultuurmenu van K&C biedt daar mogelijkheden. Een andere tafel steekt vervolgens een vinger op en heeft interesse 😊

Tafel 6

- We moeten meer de vraag ophalen bij de kinderen.
- Je wilt dat in aanraking met dingen die ze niet kennen. Dus wanneer je meerdere keuzes aanbiedt dan triggert dat iets bij ze.
- Hoe ga je verder om iets te borgen? Je wilt dat kinderen zich kunnen inschrijven voor een vervolgcursus. Dus je moet partners echt betrekken bij je school. Afstand is wel vaak een probleem.
- Kansen zien we in relaties, samenwerken, clusteren. Een coördinator op school is echt een voordeel, iemand die er uren voor heeft. Je moet er als school een plan voor maken en het hele team moet je erbij betrekken. De hele school moet erachter staan.

Als slotopmerking geeft Evert Bisschop Boele aan dat hij onder de indruk is van de wil om er iets van te maken. Hij erkent de problemen. Maar we moeten de mogelijkheden grijpen en de kinderen centraal stellen. Het gaat niet om de kunstenaars, om de fanfare, maar om hen.

Neem contact op met de regio-coördinator

Heb je vragen over de initiatieven en ideeën in Drenthe? Of wil je ons op de hoogte stellen van interessant nieuws of initiatieven? Neem dan contact op met regio-coördinator Wessel Spijkerman via wspijkerman@meermuziekindeklas.nl